

Dr Sulejman Mašović

REHABILITACIJA NA MEĐUNARODNOM PLANU U 1971/72. GODINI

U upoređenju s proteklim decenijem, dekada 1971—1980. počela je još bržim tempom međunarodne suradnje na području rehabilitacije i zaštite hendikepiranih osoba. Poticaji tome pokretu izvire iz sve brojnijih znanstveno-istraživačkih projekata, koji uvjetuju suradnju više regija. Progres društvenih i prirodnih nauka upućuje rehabilitatore i invalide da se zbližuju, kako bi više koristili nova otkrića, tehnike i metode. Osnovni zaključak XI svjetskog kongresa u Dublinu, 1969. godine, da se ova decenija proglasi dekadom rehabilitacije i pozovu sve zemlje na nove i veće napore, odražava se također svojim utjecajem preko nacionalnih invalidskih organizacija. I dekada razvoja 1971—1980, prihvaćena u Ujedinjenim nacijama, veliki je podstrek boljem razumijevanju i stremljenju prema blagostanju i miru, čemu direktno služi i rehabilitacija, svojim ekonomskim i društvenim značenjem.

Zbog ograničenosti prostora i brojnosti stručnih međunarodnih sastanaka, nije ih moguće opisivati i obrađivati njihove programe, već ćemo se samo ograničiti da ih nabrojimo po datumu, mjestu održavanja i glavnoj temi. Vjerujemo da će to kao orijentacija poslužiti našim stručnim radnicima i ustanovama, zainteresiranim za novija znanstvena otkrića i razmjenu iskustava. Ovdje nam nije moguće ukazati još na jedan aspekt: djelatnost UN i njenih specijaliziranih agencija na polju rehabilitacije, ali i to proizlazi iz konferencija i drugih stručnih manifestacija koje se citiraju ovdje. Detaljnije informacije o određenim sastancima mogu se dobiti kod autora odnosno u stručnim knjižnicama, koje primaju inozemne časopise. »Defektologija« će i ubuduće donositi prikaze o održanim sastancima iz ove oblasti ili ih objaviti ranije, naročito kada su od direktnog interesa za specijalnu edukaciju. Očekuje se da će naši stručni radnici, koji sudjeluju na ovakvim sastancima, putem stručnih časopisa, kroz predavanja i drugim pogodnim oblicima informirati širu javnost, kako bi se postigla maksimalna korist.

I Opća rehabilitacija

1971.

1. Integracija rehabilitacija u dekadu socijalnog razvoja svijeta, — razmatrano na Ekonomsko-socijalnom savjetu UN, Socijalnoj komisiji, u Ženevi, 1—19. 3.
2. Informiranje javnosti kao značajan instrumenat u provođenju rehabilitacije, — međunarodni seminar ISRD, Atena, 26—30. 6.

3. Uloga međunarodnih nevladinih organizacija danas — savjetovanje CWOIH, Ženeva (UN), 17. 5.
4. Rehabilitacija kao jedinstveni koncept, — IV međunarodni seminar British Council, Edinburgh, 21. 6—3. 7.
5. Psiho-socijalni aspekti rehabilitacije — međunarodna konferencija Internacionalnog udruženja za rehabilitaciju invalida (IRSD), Atena, 20—24. 9.
6. Provođenje rehabilitacije u zemljama u razvoju — Sastanak eksperata UN, Ženeva, 27. 9—6. 10.
7. Princip osposobljavanja višestruko oštećenih osoba — Međunarodna konferencija, New York, 21—23. 10.
8. Zakonodavstvo u sistemu rehabilitacije — Prva međunarodna konferencija, Rim, 25—28. 10.

1972.

9. Znanstveno istraživanje, terminologija i dr. u rehabilitaciji — sastanak komiteta eksperata socijalističkih zemalja, Warszawa, 27—28. 1.
10. Odnos rehabilitacije i društvene sredine — međunarodna konferencija, Stockholm, lipanj.
11. XII svjetski kongres o rehabilitaciji, — Osnovne teme: planiranje rehabilitacije (okolina, inicijative, samopomoć), Sydney, Australija 27. 8—1. 9. (sa većim brojem međunarodnih seminara i simpozija, te izložbi i drugih stručnih manifestacija).

II Medicinski aspekt rehabilitacije

1. IV međunarodni simpozij o epilepsiji, Amsterdam, 6—8. 9. 1971.
2. VI međunarodni tečaj o protetici i ortopediji, Zürich, 14—16. 10. 1971.
3. I jugoslovenski kongres fizikalne medicine i rehabilitacije (sa međunarodnim sudjelovanjem), Beograd, 2—6. 6. 1972.
4. VIII međunarodna konferencija o zdravstvenoj edukaciji, Paris, lipanj 1972.
5. IX međunarodni kongres o gerontologiji, Kijev, srpanj 1972.
6. VI međunarodni kongres fizikalne medicine, Barcelona, 2—6. 7. 1972.
7. I međunarodni seminar o rehabilitaciji u medicini, Sydney, 20—24. 8. 1972.

III Specijalni odgoj

1. Međunarodni simpozij Unicefa o »learning disability«, Buenos-Aires, travanj 1972.
2. VI znanstvena defektološka sesija, Moskva, 14—17. 6. 1971.
3. Međunarodno savjetovanje o odgoju hendikepirane djece (u organizaciji Evropske asocijacije za specijalnu edukaciju), Norköping, Švedska, 26—30. 7. 1971.
4. Međunarodni seminar o koordinaciji specijalne edukacije, Kopenhagen, Stockholm, Oslo, 15—25. 8. 1972. (u organizaciji Det Danske Selskab).
5. V međunarodni seminar o specijalnoj edukaciji, Melbourne, 20—24. 8. 1972.

IV Profesionalno osposobljavanje

1. Međunarodna panel diskusija o zapošljavanju invalida (u organizaciji Komiteta Predsjednika USA za zapošljavanje hendikepiranih osoba), Washington, 14—16. 3. 1971.

2. Međunarodni seminar o uključivanju invalida u privredu (u organizaciji Evropskog savjeta zajednica), Strasbourg, 24—26. 6. 1971.
3. Seminar međunarodne komisije za profesionalno osposobljavanje invalida ISRD, Luxembourg, 24—25. 8. 1971.
4. Treći simpozij socijalističkih zemalja na temu: Rehabilitacija invalida u poljoprivredi, Budimpešta, rujan 1971.
5. Panpacifički seminar o rehabilitaciji invalida (s naglaskom na teže hendikepirane), Tokio, 9—13. 11. 1971.
6. V međunarodni seminar o profesionalnoj rehabilitaciji invalida Adelaide, Australija, 20—24. 8. 1972. (u povodu XII svjetskog kongresa i pedesetogodišnjice rada Međunarodnog udruženja za rehabilitaciju invalida, kao najveće svjetske organizacije ove vrste).

V Socijalni aspekti rehabilitacije

1. Međunarodni seminar o socijalnom planiranju: značaj i praktična primjena, Edinburgh, 23—30. 7. 1971.
2. Međunarodni seminar o socijalnoj zaštiti (u organizaciji Det Danske Selskab), Kopenhagen i dr., 30. 7—5. 8. 1971. i 1972.
3. Seminar o socijalnom aspektu rehabilitacije, Leipzig, 2—5. 11. 1971.
4. Evropska studijska grupa UN o lokalnim programima za zaštitu djece, Split, 17—25. 4. 1971.
5. Međunarodni simpozij o rehabilitaciji u psihijatriji (povodom obljetnice 110 godina rada Psihijatrijske bolnice »Dr Laza Lazarević«, Beograd, 21—24. 6. 1972.
6. Međunarodni seminar o razvoju socijalne politike u uvjetima dinamičnih promjena, Hague, 13—19. 8. 1972. (sa kongresom).
7. Međunarodni seminar o principima socijalnog planiranja u rehabilitaciji, Brisbane, Australija, 20—24. 8. 1972.

VI Sport i rekreacija u rehabilitaciji

1. Međunarodni seminar i generalna skupština Internacionalne sportske organizacije invalida (ISOD), Aylesbey, Engleska, 13—14. 3. 1971.
2. Međunarodne sportske igre invalida u kolicima, New York, 11—13. 6. 1971.
3. Međunarodni simpozij: Sport i rekreacija u rehabilitaciji invalida. Beograd, 8—10. 11. 1971.

VII Rehabilitacija mentalno retardiranih

1. Regionalna konferencija o pripremi kadrova za rad sa težim i teško mentalno retardiranim, Luxembourg, ožujak, 1971.
2. Regionalno savjetovanje evropskih zemalja o programiranju zavoda za mentalno retardirane, Dublin, 27—30. 3. 1971.
3. Međunarodni simpozij o organizaciji slobodnog vremena za mentalno retardirane, London, 20—24. 4. 1971.
4. Seminar o odgoju mentalno retardirane djece (u organizaciji Internacionalnog dječjeg centra), Limoges, Francuska, 4. 6. 1971.
5. I Ibero-američki simpozij o rehabilitaciji mentalno retardiranih, Madrid, 21—22. 5. 1971.
6. Međunarodni seminar o profesionalnom osposobljavanju mentalno retardiranih, Madison, USA, 5—26. 6. 1971.

7. Studijska konferencija o problematici mentalno retardiranih (u Srednjoj Americi), Meksiko, 20—25. 6. 1971.
8. Organizacija i administracija programa za mentalno retardirane, — seminar UN — New York, 7—8. 10. 1971.
9. Međunarodno savjetovanje o dobrovoljnim radnicima za mentalno retardiranu djecu, Philadelphia, 18—22. 10. 1971.
10. Međunarodni seminar o odnosima između roditelja i stručnjaka za mentalno retardirane, Kopenhagen, 8—12. 11. 1971.
11. Međunarodni simpozij o funkcioniranju i razvoju nacionalnih društava za pomoć mentalno retardiranim, Lisabon, 20—22. 3. 1972.
12. Regionalna konferencija o problemima prehrane mentalno retardirane djece, Venezuela, travanj 1972.
13. Međunarodni simpozij o odnosima među porodicama mentalno retardiranih, Paris, 9—12. 5. 1972.
14. Međunarodni studij mentalne retardacije, Wisconsin, USA, 26. 6—9. 8. 1972.
15. Profesionalno osposobljavanje mentalno retardiranih, Kopenhagen, 10—30. 10. 1972.
16. Međunarodni panel: mentalno retardini i sloboda, Köln, 6—16. 11. 1972.
17. V međunarodni kongres o mentalnoj retardaciji na temu: Prava mentalno retardiranih, Montreal, Kanada, 1—6. 10. 1972. sa generalnom skupštinom Međunarodne lige društava za pomoć mentalno retardiranim osobama, nizom simpozija, izložbi i drugih stručnih manifestacija.
18. III svjetski kongres Međunarodnog udruženja za znanstveno istraživanje mentalne retardacije, Hague, 9—12. 9. 1973.

VIII Ostale grupe hendikepiranih

1. VI svjetski kongres gluhih i generalna skupština Svjetske federacije gluhih, sa izložbama i radom 9 stručnih komisija, Pariz, 29. 8—5. 9. 1971. (među ostalim ovdje je usvojena i Deklaracija o pravima gluhih).
2. Sastanak komiteta eksperata za izradu priručnika o suvremenoj rehabilitaciji osoba oštećenog sluha (za potrebe UN): Task Force Committee: Manual, Rim, 7—15. 3. 1972.
3. I kongres međunarodnog udruženja za cerebralnu paralizu sa simpozijem o hospitalizaciji odraslih spastičara, London, 2—4. 9. 1971.
4. Međunarodni simpozij o arhitektonskim barijerama, London, 14—16. 10. 1971.
5. Međunarodni seminar o edukaciji i zaštiti cerebralno oštećene djece sa mentalnom retardacijom, Cambridge, 19—21. 11. 1971.
6. II međunarodni kongres o miopatičnim oboljenjima, Peth, Australija, 22—26. 11. 1971.
7. Simpozij o muskulo-skeletalnim problemima na donjim ekstremitetima i njihovom tretmanu, Sydney, Australija, 21—24. 8. 1972.
8. Međunarodna konferencija sa kongresom, o rehabilitaciji slijepih, Madrid, kolovoz 1972.

IX Publikacije

U razdoblju 1971/72. godine na međunarodnom polju osjetio se znatan porast stručnih i znanstvenih publikacija iz oblasti rehabilitacije. Pojavilo se nekoliko novih časopisa najvišeg ranga. Objavljeni su materijali više svjetskih i međunarodnih kongresa održanih 1969. i 1970. godine (Dublin, Wien, Warszawa).

Biblioteka ujedinjenih nacija izdala je nove studije o socijalnim i psihologijskim službama za hendikepirane osobe, te mentalnom zdravlju za njih. Svake godine Ured za rehabilitaciju ECOSOC-a u New Yorku publicirao je knjigu rezimea projekata i studija na polju rehabilitacije u cijelom svijetu. UNESCO je izdao novu studiju s materijalima o specijalnoj edukaciji iz nekih zemalja. Evropski savjet je publicirao značajnu monografiju svih radova iz rehabilitacije u vremenu 1950—1971. Međunarodna organizacija rada izdala je tri važna priručnika (od kojih smo preveli onaj »O adaptaciji radnih mjesta za invalide« za potrebe studenata Visoke defektološke škole). International Rehabilitation (ranije: International Society for Rehabilitation of Disabled, New York) počeo je snabdijevanjem svojih suradnika izvodima iz znanstvenih projekata u USA, kao i drugih zemalja gdje one financiraju znanstvene projekte iz »contra-part« fondova, među kojima je i naša zemlja (dosada oko 45 projekata u vremenu 1962-72).

Summary

REHABILITATION IN THE INTERNATIONAL FIELD IN 1971/72.

After stressing some factors affecting on the growth of the international cooperation in the field of rehabilitation, author gives List of all world or international congresses, conferences, symposia and seminars in the different subjects of rehabilitation or welfare of the handicapped people in the world during 1971/72. concerned with general aspects of rehabilitation as well as special groups or parts of rehabilitation.

Dr Sulejman Mašović
docent
Visoka defektološka škola
Zagreb